

Op het gebied van de leefomgeving wordt onder leiding van het huidige neoliberale kabinet de burger steeds verder buitenspel gezet. De stelling: Nederland wordt een technocratische bananenrepubliek. 23 jan. '13

Leeuwarder Courant
SJOERD BONNEMA

De positieve veranderingen in de jaren negentig op het gebied van een brede bescherming van het milieu, met onder meer de Wet milieubeheer, zijn onder de leiding van de twee laatste kabinetten volledig te niet gedaan.

Deze negatieve ontwikkelingen zijn destijds onder minister Jacqueline Kramer (PvdA) en onder de druk en lobby van de grote werkgevers- en landbouworganisaties vastgelegd in de Wabo (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) en daaraan gende besluiten en regelingen.

Bij de totstandkoming van deze wet zijn vele bestaande wetten op het gebied van de leefomgeving met een grote haast en later onder invloed van het crisisdenken geïntegreerd, lees: in elkaar geknutseld. De burger, het bedrijfsleven, deskundigen en de uitgekledde lagere overheden zien mede door de steeds weer aanvullende herstellwetgeving, door de bomen het bos niet meer.

'Minder regels, minder ambtenaren', een kleinere overheid, deregulering en andere populistische kretten moesten het proces begeleiden, de scoringsdrijf van diverse ministers bevredigen en het onbegrensde groeiendenken een nieuwe impuls geven. Het digitale systeem om een vergunning op basis van de Wabo aan te vragen, werkt overigens zeer gebrekkig. Dit veroorzaakt niet alleen bij de burger irritatie.

Intussen is ook de Crisis- en herstellwet in de grote haast doorgedrukt waarbij adviezen van de Raad

van State niet als bij de Wabo niet erg serieus lijken te zijn genomen. Hierbij worden belangenorganisaties en burgers nog verder buitenspel gezet.

Voeg daarbij de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie Mans gericht op een 'kwaliteitsverbetering' van de handhaving in de leefomgeving. Deze ingewikkelde operatie wordt als bezuiniging doorgevoerd, dus is er minder geld voor het uitvoeren van diverse overheids-taken bij lagere overheden of semi-private partijen. Eindresultaat: weg beoogde kwaliteitsslag.

Er is een groter juridisch monster: de Omgevingswet. Deze wet stelt - hoewel e betrokken ministeries ons anders willen doen geloven - niet de leefomgeving centraal, maar het voortwoekerende economische groeiendenken.

In deze wet worden nog meer wetten op het gebied van de leefomgeving aan elkaar vastgelijmd. De vraag is niet meer of dat eigenlijk wel kan, maar wanneer de wet al dan niet gefaseerd gereed zal zijn. De Omgevingswet is niet gericht op een inhoudelijke kwaliteitsverbetering van de bescherming van de verschillende leefomgevingen.

Het resultaat zal zijn dat de burger zich verder zal verwijderen van duurzaamheid, voedsel, natuur, landschap, (bio)diversiteit, landbouw en politiek. En dan te bedenken dat dit met een veel eenvoudiger coördinatiewet had kunnen worden opgelost. Het wachten is schijnbaar op een milieuramp, een daarbij horende onderzoekscommissie en zich via Twitter spijtbetugende politici.

Soortgelijke ontwikkelingen zien we niet alleen op het gebied van leefomgeving, maar ook in het onderwijs, de zorg, openbaar vervoer, arbeidsrecht, noem maar op.

Regionale en lokale politici krijgen van het rijk een kerstboom zonder piek en kerstballen, kijken er naar en nemen een houding aan van: beste burger, dit overkomt ons, wij kunnen er niets meer aan doen.

En zo holt de parlementaire democratie in rap tempo achteruit. Daar is geen anarchistische of andere buitenparlementaire actie meer voor nodig. Maurice de Hond is koning, de kiezer wordt gedegradeerd tot een strategisch kiezend voorgeprogrammeerd kudde en de samenleving dreigt af te glijden naar een technocratische bananenrepubliek geleid door een Meldpuntdirecteur voor incidenten (Wilders?).

Zolang grootbedrijven als Unilever, Phillips, Monsanto, Bayer, FrieslandCampina, maar ook instituten als het CBS, het CPB met hun nationale, Europese en internationale machtslobby en hun korte-termijndenken de politieke agenda bepalen, zolang zal de Nederlandse parlementaire democratie het schoothondje blijven van deze grenzeloze-economische-groei-lobbyisten.

Gelukkig kom ik in mijn zoektocht naar alternatieven ook in Fryslân steeds meer pioniers en idealisten met een werkelijk duurzame en vooral ecologisch bedrijfsvoering tegen. Daar lopen in het weiland koeien met horens en staan in het voorjaar de velden vol met bloemen en bloeiende bomen. Daar is naast productie van goederen en voedsel ruimte voor beleving en een praatje.

Mensen die zich zonder angst en met veel inspanning steeds verder afkoppelen van het economische groei-infuus. Mensen ook van de lange termijn en ecologische groei. Maar vooral mensen die leven in het hier en nu.

Er is genoeg werk en voedsel voor iedereen. Het is slechts een kwestie van eerlijk verdelen en zorg voor elkaar en alles wat kwetsbaar is. Je realiseren dat je op enig moment zonder materie deze aarde verlaat en misschien ook zonder iets terugkeert kan ons helpen om de snelweg richting bananenrepubliek te verlaten.

'De parlementaire democratie holt in rap tempo achteruit'

Staatssecretaris Henk Bleker (CDA) toonde zich in het gedoogkabinet Rutte-1 een bewindsman die economische belangen boven natuurwaarden stelde en daarbij veel regels voor de leefomgeving op losse schroeven zette. FOTO PHIL NUHUIS

SJOERD BONNEMA, ADVISEUR (BIO)DIVERSITEIT EN LEEFOMGEVING. FOCHTELOO.

Dit artikel geeft aan, dát en hóe al in 2013 de Parlementaire democratie zo slecht was, als nú in 2018 door de Staatscommissie Parlementair Stelsel van Johan Remkes wordt geschetst. Anders dan de VVD-er Remkes meent, is de werkelijke oorzaak hiervan: het neoliberalisme. De door deze Staatcommissie voorgestelde adviezen, zullen, met het volharden in dit neoliberalisme, géén verbeteringen, maar verslechtingen blijken te zijn. Zie ook de Krantenartikelen: Zwaarste lasten voor zwakste schouders en Standenstaat, oud en nieuw.